

Sygn. akt IV U 7/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2013 roku w Tarnowie na rozprawie

odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 19 października 2012 roku nr (...)

w sprawie J. P.

Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 7/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 19 kwietnia 2013 roku

Decyzją z dnia 19 października 2013 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, iż emerytura dla J. P. będzie wypłacana w dotychczasowej wysokości, gdyż przeliczenie świadczenia zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego okazało się niekorzystne dla niego.

J. P. wniósł odwołanie od tej decyzji, podnosząc, iż w wyniku tej decyzji obniżono mu dotychczasowe świadczenie o 10 zł

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc, iż ustalony w myśl art. 15 ust. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 84,44% i okazał się mniej korzystny od dotychczasowego (107,08%), dlatego ostatecznie wysokość emerytury wnioskodawcy nieuległa zmianie. Organ rentowy podniósł, iż zaskarżoną decyzją „sprawdził jedynie wariant” ustalenia podstawy wymiaru emerytury na nowo na podstawie art. 21 ust.1 pkt. 2 ustawy emerytalnej.

Sąd ustalił, co następuje:

J. P. od 27.12.1982r. pobierał rentę inwalidzką, której podstawę wymiaru stanowiło wynagrodzenie z okresu od 07.1981r. do 06.1982r., zaś wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia po rewaloryzacji wynosił 47,35%. Od dnia 1.11.1991r. przeliczona została podstawa wymiaru renty z 3 lat tj. 1975-1977, zaś WWPW wyniósł 94,23%. Decyzją

z dnia 30.08.2005r. organ rentowy przyznał wnioskodawcy emeryturę od 1.08.2005r tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku, przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru emerytury podstawę wymiaru renty. Decyzją z dnia 27.02.2006r. przeliczono podstawę wymiaru świadczenia w oparciu o wynagrodzenie z lat 1974 – 1976, co spowodowało wzrost wskaźnika wysokości podstawy wymiaru do 107,08% i jednocześnie do obliczenia składnika emerytury wynoszącego 24% kwoty bazowej przyjęto kwotę bazową obowiązującą w dniu nabycia prawa do emerytury tj. w wysokości 1903,03 zł. Sąd Okręgowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 28.06.2006r sygn. akt: IV U 893/06 oddalił odwołanie J. P. od tej decyzji , zaś apelacja wnioskodawcy została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 4.12.2007r (III AUa 2193/06) .

W postępowaniu zakończonym wydaniem zaskarżonej decyzji, do obliczenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto, przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu tj. z lat : 1960 - 1964, 1968, 1974 - 1982, 1984 - 1985, 1987, 1990 - 1991 ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 84,44 % . Obliczając wskaźnik z 20 lat kalendarzowych, organ rentowy zsumował podstawę wymiaru składek opłacanych przez wnioskodawcę na ubezpieczenie społeczne twórców oraz wynagrodzenie za okresy pozostawania w stosunku pracy, przy czym , za okresy zatrudnienia na podstawie stosunku pracy od 20.05.1958 r. do 4.01.1959 r., od 15.12.1959 r. do 31.03.1963 r., od 1.10.1973 r. do 30.04. 1978 r., od 28.11.1978 r. do 30.06.1981 r. oraz od 1.07.1982 r. do 26.12. 1982 r. w których wysokość zarobków nie została udokumentowana, przyjęto minimalne wynagrodzenie pracowników . Ostatecznie w zaskarżonej decyzji odmówiono przeliczenia świadczenia według powyższego WWPW tj. 84,44%, ustalając, iż wnioskodawcy będzie wypłacana emerytura w dotychczasowej wysokości.

Sąd zważył ,co następuje:

Na wstępie należy podkreślić , iż istota i sens rozstrzygnięcia organu rentowego zawartego w zaskarżonej decyzji, nie do końca koresponduje zwrotami językowymi jakimi posłużył się ten organ , stąd zaskarżona decyzja może budzić wątpliwości i niezrozumienie odwołującego.

W istocie jednak zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił przeliczenia świadczenia (nie powinien więc używać w decyzji sformułowania „przelicza”) , bowiem wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia (WWPW) obliczony według zasad wskazanych w art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) okazał się mniej korzystny od dotychczasowego wskaźnika, a emerytura niższa od dotychczas pobieranej. Zatem w zaskarżonej decyzji organ rentowy nie dokonał ostatecznie przeliczenia świadczenia uznając, iż brak było do tego podstaw , a więc odwołujący nadal będzie otrzymywał świadczenie w dotychczasowej wysokości .

W przedmiotowej sprawie zasadniczą sporną kwestią było to, czy emerytura wnioskodawcy (której podstawę dotąd stanowiła podstawa wymiaru renty - art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej) podlegała ponownemu ustaleniu w trybie art. 111 tej ustawy.

Stosownie do treści art. 111 w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 20.04.2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 121, poz. 1264) , wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Zgodnie z ust. 2 art. 111 tej ustawy, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia, a według ust. 3 tego art. podstawa wymiaru emerytury lub renty, ustalona na zasadach określonych w ust. 1 i 2, podlega wszystkim waloryzacjom przysługującym do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie tej podstawy.

Zatem warunkiem ponownego przeliczenia emerytury na podstawie art. 111 ustawy jest to, aby wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia był wyższy od poprzednio obliczonego. W postępowaniu zakończonym wydaniem zaskarżonej decyzji, organ rentowy oceniał czy przeliczenie emerytury według wariantu wskazanego w art. 111 ust. 1 pkt. 3 ustawy emerytalnej tj. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty, pozwoli na ustalenie wyższego niż dotychczas wskaźnika wysokości podstawy wymiaru (WWPW) świadczenia, co w świetle art. 111 ust. 1 tej ustawy jest warunkiem dokonania skutecznego przeliczenia świadczenia.

W przedmiotowej sprawie do obliczenia WWPW z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, za lata za które wnioskodawca nie przedłożył żadnych dowodów potwierdzających wysokość wynagrodzenia, należało zastosować regułę z art. 15 ust. 2a tej ustawy. W myśl tego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Przepis ten wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. na podstawie ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 192, poz. 1180). Regulacją tą złagodzone problem braku faktycznych możliwości ustalenia podstawy wymiaru składek u niektórych pracowników, przy bezspornym pozostawaniu w zatrudnieniu pracowniczym w danym okresie. W takich przypadkach za podstawę wymiaru składek przyjęć należy kwotę minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty.

Trafnie jednak organ rentowy zwrócił uwagę w odpowiedzi na odwołanie, iż dotychczasowa podstawa wymiaru emerytury z 3 lat kalendarzowych (1974 – 1976) na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 17.10.1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) została obliczona przy uwzględnieniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne twórców i podniósł, że w czasie obowiązywania ustawy rewaloryzacyjnej, nie było w przypadku odwołującego się możliwości ustalenia podstawy wymiaru świadczenia na zasadzie art. 7 ust. 3 pkt 2 lit. b w związku z ust. 4 ustawy rewaloryzacyjnej, tj. z 5 lat kalendarzowych przy zsumowaniu podstawy wymiaru na ubezpieczenie społeczne twórców i przychodów uzyskiwanych ze stosunku pracy, ponieważ nie zostały udokumentowane zarobki uzyskiwane z tytułu stosunku pracy. Obowiązujące wówczas przepisy nie przewidywały bowiem możliwości przyjęcia minimalnego wynagrodzenia za okresy, w których wysokość zarobków nie została udokumentowana. Obecnie obowiązujący przepis art. 111 ustawy emerytalnej, nie dopuszcza przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia, przy uwzględnieniu w/w 5 lat kalendarzowych.

Organ rentowy oceniając przesłanki do przeliczenia emerytury wskazane w art. 111 ust. 1 ustawy emerytalnej i ustalając WWPW z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia zastosował tę regułę z art. 15 ust. 2a tej ustawy, a więc za lata za które wnioskodawca nie przedłożył dokumentów potwierdzających wysokość wynagrodzenia, przyjął najniższe obowiązujące w tych latach wynagrodzenie. Mimo to, ostatecznie obliczony z 20 lat podlegania ubezpieczeniu WWPW wyniósł 84,44%, a więc był niższy od dotychczasowego (107,08%), co w świetle powołanego art. 111 ust. 1 ustawy, nie dawało podstaw do przeliczenia emerytury. Słusznie zatem zaskarżoną decyzją ustalono, iż z uwagi na brak podstaw do

przeliczenia emerytury wnioskodawca będzie ją otrzymywał w dotychczasowej wysokości. Przyznać jednak należy, że mylące było zawarte w tej decyzji określenie, że organ rentowy „przelicza” emeryturę, skoro sam stwierdził, że nie ma do tego podstaw.

Reasumując, zaskarżona decyzja, biorąc pod uwagę jej sens i istotę zawartego w niej rozstrzygnięcia była prawidłowa, dlatego też, na podstawie powołanych powyżej przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie.